

nemogoče, uspešno prodirati za njimi, med deževno dobo bode pa sibirski železnica pripeljala Rusom dovolj vojaštva. To Japonci vedo, zato sedaj tako hite s prodiranjem, da bi čim prej prišlo do kake odločilne bitke. Premikanje čet bo morda radi dežja ustavljeno za šest tednov. Japonci se umikajo iz že zasedenih gorskih prelazov nazaj. Ruski general Keller jim sledi. Japonci se boje, da bi jim pomnožene ruske čete ne odrezale zveze s Korejo. Druga poročila pa zopet pravijo, da se Japonci ne ozirajo veliko na deževje in da prodirajo proti Ljaojanu. Kuropatkin je pripravljen pričeti ondi bitko. Tako poroča v Novi York Emerson, ki pravi, da ima Kuropatkin 150.000 mož pešcev, 15.000 mož konjenikov in 350 topov.

Združeni Okujevi in Kurokijevi armadi, ki korakata okoli ruskih čet v Kaičovu, da jim pretrgate vezi z mandžursko armado ter zasesti sotesko Dalin, sta pustili ob progih majhne oddelke. Japonska glavna moč prodira proti soteski Dalin. Energičen napad ruskih prednjih čet in vspešna operacija generala Miščenka so pognale Japonce nazaj. V južni Mandžuriji ovira deževanje dovažanje živil. Japoncem, ki se s svojimi obležnimi topovi ne morejo nikamor ganiti, grozi radi tega zelo kritičen položaj.

General Kuropatkin brzojavlja carju Nikolaju: 28. junija je pričelo okoli Dasičaa in na cesti iz Dasičae proti Čiujanu močno deževati. Japonci prodirajo, četudi počasi, v raznih smereh proti našim vzhodnim in južnim prednjim četam. Na jugu smo opazili gibanje japonskih čet, ki korakajo od juga proti vzhodu, da se zvežejo s Kurokijevo armado. Na pozvedovanju proti soteski Dalin so opazile naše čete, da so se Japonci malo umaknili. Njihove prednje straže, ki so bile močne več stotnij, so se po kratkem boju umaknile. Iz Fenvančena poročajo, da so opazili, da japonske čete energično prodirajo proti Ufankuanu in soteski Liakolin.

Dogodki na morju.

Aleksejev je poslal carju poročilo portarturskega poveljnika o dogodkih na morju dne 28. junija: Napad japonski je bil odbit. Ruske torpedovke so zjutraj priplule iz luke ter se ustavile pri redi. Skoro nato so odplule proti jugu po poti, na kateri so bile japonske mine odstranjene. Ko so Rusi pri-

ubogega človeka!

Stari gospod župnik se ni mogel več vzdrževati.

»Proč od tod!« kričal je pisar.

»Odženite ga z vsemi drugimi vred!«

Berič in hlapci pripravili so se kmalu k delu. Med tem pa zaropota pred gradom kočija in se pripelje na dvorišče. V nji je sedel gospod v zlati generalski uniformi, poleg njega pa krasna mlada gospa v prekrasni obleki.

Na dvoru se je vse začudilo ob pogledu na ta prizor. Gospod pisar pa ni bil preveč presenečen. Priskočil je naglo h kočiji, na kateri je bil naslikan knežji znak in se globoko priklonil.

Od druge strani pa je planila h kočiji Katrica in ulovivši roko gospe, jela je s srce pretresujočim glasom prositi za milost svojemu očetu.

Gospa se je nagnila k nji in jo pogladila z roko po laseh.

»Kaj se je zgodilo?« jo je ogovorila.

Govorila je češki, samo da nekoliko s tujim naglasom, kar je bilo slišati tako mило in prijetno.

»Hočejo mi ubiti očeta!«

General je že skočil iz kočije in nato pomagal soprogi. Berič je med tem odganjal Katrico.

»Takovega upornika imamo tukaj! Hotel me je zadaviti!« govoril je naglo pisar. »Blagovolite, milost, s tem nikakor veliko vznemirjati se!«

»Imate li srce v telesu, gospod general, pomagajte temu nesrečnemu možu! Ni storil

pluli 20 milj na jug, so opazili sovražno brodogradnjo, obstoječe iz 21 ladij in 30 torpedovk. Vsled sovražnikove premoči se je rusko brodogradnjo umaknilo in se zopet zasedlo ob redi. Japonci tega niso poizkušali preprečiti, pa tudi približali se niso. Nočni napad japonskih torpedovk so Rusi uspešno odbili. Ob obrežju so Rusi našli 12 torped, katere so Japonci izstrelili v veliki oddaljenosti. Najmanj dve japonski torpedovki sta se potopili. Drugo jutro so se ruske ladje vrnile v luko. Poročilo admirala Togo, da je Rusom potopil bojno ladjo oblike »Sebastopol«, ni resnično.

Šest ruskih torpedovk, ki so plule v luko Genzan, so oddale 200 strelcev, potopile neki parnik in vse ladje v luki. Nato so torpedovke plule zopet iz luke in se pred luko pridružile ondi čakajočim ruskim ladjam, nakar je rusko brodogradnjo odplulo. Na poslopjih obstreljevanje ni napravilo veliko škode. Japonsko brodogradnjo, ki je pozneje prišlo iskat rusko brodogradnjo ter je zasledovalo, ni našlo Rusov nikjer več. »Berl. Tagbl.« poroča iz Šanghaja: Rusi so porabili popravljanje japonskih bojnih ladij za izlet proti Okišimi in so potopili 2 do 3 prevozne parnike ter streljali na utrdbe. Pred Port Arturjem Japonci baje nimajo nobenih velikih ladij več na razpolago. S prevoznim parnikom »Sadamaru« so se potopili brzkone veliki obležni topovi. Ker japonskih prevoznih parnikov ne spremljajo križarice, prevladuje mnenje, da je mnogo japonskih ladij v ladjedelnicah.

General Nogi potopljen.

Iz Vladivostoka se dodatno poroča, da general, ki je bil z ladjo »Sadamaru« potopljen, ni bil Ojama, ampak Nogi, poveljnik četrtega armadnega zbora japonskega. Na tej ladji so bili tudi težki topovi, namenjeni za obleganje Port Arturja.

Ruski listi poročajo iz Liaojana: Iz Port Arturja dohajajo jako vesela poročila, ki kažejo junaštvo našega brodogradnjo. Portartursko brodogradnjo se je spustilo na odprtem morju s sovražnikom v boj. O obleganju naše trdnjave se ne more govoriti, ker obleganja v resnici ni. Čete portarturske armade so oddaljene še od utrdbe 14 vrst. Neka japonska torpedovka je potopila parnik, na katerem je bil poslanik s to vestjo. Ta pa se je rešil na drug parnik, ki ga je privedel v Hajčov.

nič drugega, nego hotel kot kristjan pokopati svojega umrlega očeta in ni mogel prenesti imena pasji rod. Vsaj je vendar on tudi človek! Vrh tega bil je cesarski vojak in tokrat v vojski v Hocenici pri Kolinu, obvaroval je smrti svojega polkovnika, zavzel se je župnik za nesrečnega kmeta.

»Kaj praviš?« vzkliknil je general. Glas njegov bil je navdušen. »Ta le siromak je obvaroval v Hocenici cesarskega polkovnika?«

»Da, gospod general!« pojasnuje župnik dalje. »In za to je bil povišan v desetnika in izpuščen domu.«

Naglih korakov pristopil je general k nesrečnemu. Ko ta zagleda gospoda, spoznal ga je kmalu. V očeh mu je zablislila radost in iz ust mu je ušel vsklik: »Da, to je on! Vsemogočni Bog! Hvala tebi za pomoč!«

»Razvežite mu roke!«

»Milost, to je upornik! Hotel me je zadaviti.«

»Zapovem, razvežite mu roke!« kričnil je general, a nihče ni priskočil.

»Bog vam poplačaj to, gospod general, rekel je župnik in sklenil roke.

»Milost, ta je podanik naše grajščine«, ugovarjal je pisar že zopet naduto.

»Ali te grajščine sem od danes jaz gospodar, razumiš ti pisarče? Tvoja milostljiva gospoda morala je to prodati. Ogoljufali in okradli ste jo vsi. Jaz sem jo sedaj kupil. Vas izženem sedaj vse! Oskrbnika sem že odpravil pri podpisovanju pogodbe pri gospodu grofu. Lucifer mu je gledal iz oči, ali iz tebe gleda pa sam satan! V jedni uri glej, da te ne bode več v gradu! Zahvali Bogu, da jaz

Vest, da je Port Artur od morske strani prost, se potrjuje. Tudi dovažajo še vedno živila v trdnjavo. Ko je poslanec odpotoval, pomorska bitka se ni bila končana.

Politični ogled.

Pruski Poljaki. Poljaki v Prusiji bijejo že desetletja hud boj za svoj obstanek. Pruska vlada jih hoče s silo ponemčiti. V zbornici so poljski poslanci s pomočjo katoliškega centra zopet odločno pobijali nov zakon, ki ga je pruska vlada predložila deželnemu zboru. Namen zakona je, da pruska vlada na vsak način omeji in, če mogoče, zatre poljski živelj. Protivna večina je ves čas med razpravo delala šum in neslane opazke nasproti govornikom, ki so dokazovali krivice novega krutega zakona. Ker je bila večina gotova zmage, zato je s krikom skušala potolažiti svojo slabo vest. Čutila je dobro, da kuje proti Poljakom novo krivico, ki je v nasprotju s prusko ustavo. Najkrutejši je § 13., ki določa, da brez dovoljenja od vlade oče ne sme svojega posestva razdeliti med otroke, ne postaviti nove hiše in tudi razrušene ne popraviti. Ta določba meri naravnost proti Poljakom in je v jasnem nasprotju z ustavo, kakor so dokazovali poljski poslanca Dziembowski in Czarinski ter člana katoliškega centra dr. Bachem in Roeren. Toda vsi ugovori so bili bob ob steno, ker pruska vlada hoče s silo nemški živelj razširiti do ruske meje — čez poljske glave in grobove. Zakon je obveljal z 207 glasovi proti 105. Toda upajmo, da Poljaki preneso tudi ta udarec.

Dopisi.

Šmartno na Pohorju. (Grožen samomor. — Nova cesta. — Občinska deska.) Malokdaj se bere kaj iz našega Pohorja, pa še takrat nimamo kaj veselega poročati. V torek popoldne pred praznikom sv. Petra in Pavla gre, kakor po navadi, mežnar zvonit večernice v zvonik. Tu zapazi skozi lino, da leži za mrtvašnico, ki je kakih 40 korakov vzhodno od zvonika, raztegnjen človek, kakor bi spal. Hitro gre tja in vidi pred seboj — samomorilca. Bil je namreč mrliški ogleda in grobokop Jakob Pliberšek, po domače Grosov Jakec. Prizor

nimam tako trdo srce, nego vi tukajšni beriči! Ta le človek mi je v Hocenicah rešil življenje, in to meni knezu Ilskemu. Tako, sedaj veš — izgini! In vi beriči ste bili njemu desna roka! Takoj za njim!

Beriči so šli za pisarjem z dolgim nosom. Nobenemu tu ni bilo za smeh. Zapustiti gosposko službo, kjer niso nič delali, dobro živeli, po gosposko se imeli, pa — revno ljudstvo odirali.

Knez Ilsky bil je svojim podanikom dober gospod. Havla je imenoval za svojega oskrbnika. Tlako je znižal za polovico in novim uradnikom, ki jih je nastavil, zapovedal, naj z ljudstvom ravnajo pošteno in pravično.

Kmetje so dobrega kneza kar oboževali. Kako tudi ne? Pokazal je, da ima srce za ljudi in ne sodi jih kot — pse!

Nekega dne našel je Havel ob robu polja človeka, onemoglega od gladi. Kašljal je in bolešno zdihoval: »Imam nogo zlomljeno in slabo ozdravljeno. Od tukaj so me bili odgnali; dobil sem službo hiapca na bližnjem gradu. Tsm so mi kmetje zlomili nogo — sedaj gladujem! Vlačim se okoli, ker šepavca ne vzame nihče v službo. Vsled tega me tudi povsod izženejo.«

Havel je spoznal bivšega beriča, svojega mučitelja; tudi ta ga je spoznal: »Havel, tvoje prerokovanje se je nad menoj izpolnilo!«

Držal je v roki kos od Havla mu podarjenega kruha ter kreval dalje med ljudstvom po okraju. Živel je sedaj od usmiljenja onih, katere je prej tako neusmiljeno odiral.